

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetente kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. Egyes szám ára 10 fillér.
Csozások, tanítók, paraszok és egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 8 koronáért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadóhivatal K.-Vásárhely az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések és előfizetési pénzek küldendők.

A törvényhozás husvétü szünete.

Egy régi parlamentárius, a szabadelvű eszmék kipróbált hűségű harczosa írja az országgyűlés husvétü szünete alkalmából a következő cikkkelyt.

Valamint az emberiség történetében új eszmék diadalát jelenti a Megváltó feltámadása, úgy Magyarország történetében is fordulatot jelent az. Husvét ünnepe kelt fel az emberiség megváltója a sötétségből és elnyomatásból s évtizedek előtt husvét ünnepe tette le a nemzet bölcse az alapkövet a magyar nemzet megszabadításához az abszolutizmus sötét éjszakájából és elnyomatásból. És azóta husvét ünnepe Magyarország újjászületésének ünnepe lett s a tavaszi örömet részben megszakitja a politikai magabizalls, mely a mult eseményeivel és jövő kilátásaival foglalkozik. Az idej husvét ünnepe az ünnepi kedvet és tavaszi örömet emeli és táplálja a megelégedés, melyet az ország legújabb történetében való visszapillantás minden becsületes hazafiban kelt s mely rózsás fényben ragyogtatja a jövőt, mert a közügyek élén Deák Ferencz méltó örökösét és ivadékát látjuk. Deák Ferencz becsületes politikája, valódi szabadelvűsége, és valósi türelme Széll Kálmánnal ismét világító csillaga lett Magyarországnak.

Mit tett Széll Kálmán kormányzásának rövid

egy esztendeje alatt? Könyveket lehetne megtölteni e férfiu működéséről szóló jelentésekkel, aki aránylag rövid idő alatt sokat teljesített, mindent tett a királyért és hazáért. Kormányzása kezdetén biztos révbe vezette a gazdasági kiegyezést Ausztriával s megmentette azt Thun grófintrikától; aki ép most lesz egy éve, hogy a szerződés feltételeinek revíziójára törekedett. Széll ezzel nemcsak a kiegyezést mentette meg, hanem a monarchia nagyhatalmi állását is mely lényeges veszteséget szenvedett volna, ha a széthasogatott és parányaira szertefoszlani akaró Ausztria mellett Magyarországon is tartatatlan állapotokat teremtettek volna. Deák leghivatottabb interpretátorának munkájára érdemes volt e kiegyezés és Ausztria-Magyarország nagyhatalmi állásának biztosítása, mert mind a kettő Magyarország létfeltétele.

Széll Kálmán munkaképessé tette a magyar parlamentet, a parlamenti küzdelmeket a személyes támadásoktól és személyes kirohanásoktól megszabadította és a tényeket emelte a parlamentáris vitatkozások tárgyaivá. Személyes kérdések a tárgyilagos tanácskozásoknál háttérbe szorultak és a jó eszme, a hasznos gondolat akkor is érvényesül, ha véletlenül az ellenzékétől származik.

Széll Kálmán lehetségessé tette a nem-

zeti pártnak, hogy a szabadelvű párthoz csatlakozzék s ezzel megszüntette azt a fonákságot, hogy ugyanazon alapon álló politikai pártok személyes tekintetekből nem működhetek együtt a haza üdvén. És általános elismert, kitűnő politikája által élet vette a függetlenségi párt közjogi harczának.

És midőn a Széll Kálmán miniszterelnök tevékenységéről szóló jelentés teljes megelégedéssel tölt el bennünket és midőn az ő miniszterkollégájának működése fölött hasonló megelégedést érzünk és konstatáljuk, hogy e férfiak mindegyike a kellő helyén van s helyét tökéletesen betölti: akkor a kilátás, melyet a jövő nyújt, olyan, mely a legszebb reményekre jogosít s a husvétü hangulatot hatalmasan emeli és az öröm színeivel festi be. Mint a világító csillag, mely a hajónak a nyílt tengeren az irányt megmutatja, mely felé vitorláznia kell, úgy vezeti Széll Kálmán kormányzását most és a jövőben ez a messze világító jelige: jog, törvény és igazság. A lelkiismeretes kormányos nem néz sem jobbra, sem balra s egy hajszálnyira sem tér el attól az iránytól, melyet a vezető csillag neki kijelöl. Így Széll. Nemcsak eddigi kormányzása, egész egyénisége kezesség arra, hogy ezt az irányt jövőre is betartja és ez uton a fejlődés legmagasabb fokára emeli az országot. Széll Kálmánnak ez a politikai pro-

TÁRGZA.

Az ojtózi szoros emlékei.

Irta: Gyárfás Győző.

„Népek útja” volt az erdélyi szorosok között kiválóképen az ojtózi szoros minden időben, a menyire csak a hagyomány és a história vissza tud emlékezni s a hol megszűnik még a meséknek, mondáknak memóriája is: kutató régész és a jószemű turista ott is talál emberjárta nyomokra s emberkéz alkotta emlékekre.

A hegységbeli szorosok közlekedési fontosságára ez alkalommal nem terjeszkedünk ki, minthogy a E. K. E. közlönye az „Erdély” e tekintetben már részletesen ismertette hazánk legkeletibb szorost, a szépséges Ojtózt.

Meglehet, hogy turistasági szempontból nem válik be egészen Richter E. kijelentése, hogy: „nagyobb fontosságú egy hegységbeli szoros az emberiségre nézve, mint a világ valamennyi hegyes-cesa,” — de közlekedésbeli fontosság tekintetében ehhez a kifejezett axiómához kétség nem fér. A leg-szenvedélyesebb hegymászó sem juthat céljához, elvégre a völgyek és hegyszorosok teljes kikerülésével, azért a „magasba törés” ne ajangja a hegyszorosok alacsonyosságával való érintkezést és foglalkozást. Van ezekben báj, szépség tömérdek. Verőfény váltakozik itt sejtelmes borongással; szilaj hegyi patak harsogó zugását felváltja a természetnek látszólagos nyugvásában fenséges méla csöndje.

s a tengerszem sima lapján tükröző hegyesues látára kettős vágy ébred: megtudni mi van odafenn és mi lehet odalenn. És mindezen benyomások, érzelmek közepette elmúlt időről, népek vándorlásáról, küzdelmeiről, életmódjáról beszél a kő, a rom, az ut, szóval: a történelem, a népek nevelője.

* * *

Emlékek kelnek fel bennünk, midőn a Bereczknél Háromszék sikságának széléhez jutunk a brasso-ojtózi állami uton, hogy meglátogassuk az ojtózi szorost.

Bereczk mellett az erdőborította hegység lábánál a mezősegből hatalmas négyzetben emelkedik ki mindjárt a baloldalon egy töltés, zöld gyeppel konturral szegélyezve az általa bekerített szántóföldet Beneturné vagy Veneturné vára fekszik előttünk, a hódító rómaiaknak egyik castruma, a töltésen kívül vízmosás által deformált árokkal a mi az ellen-séges támadás ellen szolgált védelmül. A töltéspart alatt pedig falak nyomára találunk: gondosan épített római falak húzódtak végig a töltés gerinczén, biztos védelmet nyújtva és lakhelyiségeket alkotva Traján császár, a nagy hispán származású hadvezér katonáinak, a ki a kelet felől, az ojtózi szoroston betörő ellenség ellen védte meg itt az elfoglalt Dácia-t. A kiásott téglákon a COH. HIS. és COH. BRAC. bolygek jelzik a legiőt, a melyikhez az őrség tartozott.

Nincs adatunk rá, hogy honnan vette a római táborhely, Benetur, vagy Venetur nevet; bájos mesét őrzött meg azonban a hagyomány Mátyás királyhoz kötve, a kit mint utazó diákot, Benet (vagy Bente) ur, a várnak elszegényedett birtokosa, legválogatott-

tabb fogásokkal vendégelt meg: előbb tormás lencsével, azután — lencses tormával. A igazságos király aztán nemcsak, hogy gazdag adománnyal hálálta meg Benet ur vendégszeretét a budai királyi palotában, midőn a főurak aranyos, drága bogláros mentéivel ruházta fel a látogatóba jött Benet urat, hanem ráadásul a zsarnok királybírónak, a ki Benet ur birtokait eltulajdonította, kitette a szűrit Szekélyországból és Benet urat, a derék hazafit tette a végek hadnagyává, országőrüvé.

Közelében a Benet ur várának, a hol az ut már emelkedni kezd felfelé a Magyaróshegyre, mely a keleti Várpatak a vízállástól alkotja: Várpatak és Tiszástpatakok között, a melyek a Bereczk vizébe beszakadnak, szabályos kupalaku domb emelkedik ki, a Leányvár.

A hagyomány nem őriz határozott alakú mesét, vagy mondát az elnevezést illetőleg. Megemlékezik egy zsarnok lovagról, a ki várába zárta a környékről elrabolt hajadonokat, másfelől pedig leányvásárról is beszél, a melyet hajdanába a dombtetőn tartottak, miként például Hunyadmegyében is maradt fenn hasonló kiházasító népszokás és Bodzavámon felül is van egy Leánymező, a hol szintén leányvásárt tartottak volna. Egyik népdalunk is beszél eféle szokásról.

„A bereczki falu végén —
tilalom, erre jere galambom!

Leányvásár lesz e héten,
tilalom, erre jere galambom!...”

Tényleg a Leányvár ősrégi földvár volt, a minő egész karéjban vette körül Háromszék sikságát s a melynek egységes jellemű alaprajza ez és lakos-

grammja. Közgazdasági programja pedig azt mondja, hogy sem elég erősek, sem elég fejlődtek nem vagyunk, hogy az egyes közgazdasági tényezők közt ellentéteket legyen szabad teremtenünk. Ezért arról kell gondoskodnunk, hogy minden ellentétet kiegyenlítsünk, ipart, kereskedelmet és mezőgazdaságot az ország jól felfogott érdekében áldásos együttműködésre összetartsunk, nekik egyenlő gondoskodást, egyenlő támogatást nyújtunk s az ő virulásuktól tegyük függővé az ország virulását.

Vallásügyi programját röviddel a husvéti szünet előtt, a költségvetési törvény tárgyalása alkalmával fejtette ki újfent Széll Kálmán miniszterelnök röviden és lapidáris mondatokban, a Megváltó tanításainak értelmében. E program a legmesszebb menő vallási türelmet jelenti, mint a szabadelvűség alapfeltételét. Mindenki boldogulhat a maga hite szerint, a felekezeteket ismeri és tiszteletben tartja egyenlőképen, de a felekezetiességet kizárja. Az egyházpolitikai törvényhozás a szabadelvű Magyarországon nem ejtett sebeket s ha könnyebb sérülések talán mégis előfordultak volna, ezek már rég behegedtek. Az egyházpolitikai törvények revíziója által ezeket a hegedéseket nem szabad újból feltépni.

Ez a háromszoros programja ennek a gondviselészerű férfinak, aki Magyarország sorsát vezeti és az ő eddigi működése, a tántoríthatatlan bizalom jövő működése iránt tetemesen emeli az ünnepi hangulatot és barátságosabban szólaltatja meg a husvét harangokat, hogy zavar-talan öröm vonuljon be a keblekbe és lakoz-zék a szivekben. (P. C.)

A hirlapbélyeg eltörlése.

(P. C.) Lukács László pénzügyminiszter a képviselőház elé terjesztette a naptárak, hirdetmények,

hirlapi beiktatások, külföldi hírlapok és időszaki lapok bélyegkötelezettségének megszüntetéséről szóló törvényjavaslatot. E javaslatával a pénzügyminiszter a leghathatósabb módon csatlakozott ahhoz az akcióhoz, melyet a kormány az ipar- és kereskedelem emléke érdekében indított. A hirdetési bélyeget Magyarországon egy császári rendelet 1850-ben léptette életbe, tehát oly időben, mikor Európa nyugati iparos államában a hirlapi hirdetés nagy fontosságát már ismerték és tudták, hogy az iparnak és kereskedelemnek ezt a fontos segédeszközét nem szabad lekötöni. A rendkívül nobiles hírlap idő foly-tán leggyorsabb közvetítője lett a kínálatnak s a legbiztosabb, legmegbízhatóbb és legolcsóbb utazója mindama iparosoknak és kereskedőknek, akik árukat kínálnak.

Európa legtöbb államaiban, hol ipar- és kereskedelem legelőhaladottabb, ezt a visszasságot részint soha sem türték, részint gyorsan megszüntették és csak Ausztriában és Magyarországon volt a közvélemény nyomására szükség, hogy a kormánykörök megbarátkozzanak a hirdetmény és hirlapbélyeg eltörlésével. Budapesten és Magyarországon a nyomásra kevésbé volt szükség, mert itt a kormány már az eszme első indítványozásakor kész volt annak keresztülvitelére és a szabad sajtó s a sajtószabadság követelményének ismerte el, hogy azt ettől a mindent gátló bélyegtől megkímélje. De az osztrák kormány sietett rendelkezésével a magyar kormányt megelőzni és Lukács pénzügyminiszternek nem volt szabad tovább késni a megszüntetéséről szóló javaslatával, ha a magyar ipar- és kereskedelem versenyképességét az osztrákkal szemben lényegesen gyöngíteni nem akarta.

De bármi legyen az indoka a kormány e rég óhajtott rendelkezésének, azzal nincs számolni valónk. Nekünk csak örömmel tudomásul kell vennünk, hogy a hirdetmények és hirlapi beiktatások bélyegkötelezettsége 1900. június 30-án, a naptáraké pedig december 31-én megszűnik létezni Magyarországon és hogy ezzel meg van adva az ipar- és kereskedelem fokozottabb tevékenységének lehetősége a hirdetés terén. A hirlapügynek és a könyvkiadónak ez a törvényjavaslat nagy, talán túlnyomón nagy előnyt nyújt; de még ebben az esetben is meghozza gyümölcseit, mert olyan előny is sok van benne, melyek az ipar- és kereskedelem javára szolgálnak.

És végül igazi sajtószabadság nem létezhetik, ha a sajtó termékei bélyeg, avagy illeték bilincseibe vannak verve. A sajtószabadság a szabadelvűség leg-

első követelménye és a Széllkabinet szabadelvű érzelmének legnagyobb becsületére válik, hogy oly gyorsan, amint csak lehetett, a szabad és akadálytalan sajtó tekintetében is szolgálatára sietett a szabadelvűségnek.

A hét története.

A délafrikai háború kezd ismét izgatón lenni. A bur hadsereg Cronje kapitulációja s Joubert halála után nem hogy elvesztette volna fejét, sőt ellenkezőleg roppant energiával kezd ismét akcióba lépni. Az angol 40—50 ezernyi hadsereget folyton körül rajozzák, megtámadják, egy-egy egész csapatot elfognak, egy néhány száz embert lelőnek s aztán ismét vissza vonulnak erős hadállásaikba. Az angol hadsereg a sok támadás, a naponkénti csatározások miatt végleg ki van merülve, rosszul van élmezve s ha Roberst főhadvezér valami erőyes lépésre nem határozza el magát s valami sikert nem tud kivívni, könnyen megtörténhetik, hogy éppen úgy bekerítik a mozgékony burok, mint Wite tábornokot Ladysmith-nél. És ugy látszik, hogy a burok haderejéről egész biztos adatokat senki sem tud, mert bur csapatok mindenütt vannak s a mily gyorsan jönnek, ugy el is tűnnek, de a legújabb becslés már 60—70 ezer emberre teszi számukat. Ha ez igaz, az angol hadsereg még sok keserű csalódást, sok rossz napot érhet meg s a burok leverése talán sohasem fog sikerülni. Tény az, hogy az angol csapatok az egész hadjárat alatt a Cronje kapitulációján kívül egyetlen valamit érő eredményt sem tud felmutatni, ellenben a burok legalább 20 csatát nyertek már eddig. Az egész világ érthető izgalommal várja, hogy Roberts fővezér mire határozza el magát.

Merénylet a walesi herceg ellen. Brüsszelben ápr. 4-én rálőttek a walesi hercegre, a ki útutazóban volt Kopenhága felé. Egy fiatal legény a merénylet, a ki már elfogtak és a ki bevallotta, hogy le akarta lőni a herceget, mert boszút akar állni az angolokon, a kik a burok ellen háborúba keveredtek. A walesi hercegi pár öt órákor érkezett meg Calaisból és Kopenhágába akart tovább utazni. A walesi hercegné kiszállt az udvari kocsiból és udvarhölgyével az étkezőterembe ment, a hol ebédelt. A herceg ezalatt két titkárával a perronon sétálgatott. A herceg kevéssel a vonat elindulása előtt beszállt az udvari kocsiba, a melyet a bolga államvasutak bocsátottak rendelkezésére. A kocsiban is folytatta két titkárával a beszélgetést, a midőn egyszerre egy tizenhét évesnek látszó fiatal

ságnak egy eredetű és ugyanazon időkorbeli származását bizonyítja.

* * *

A vizválasztó Magyaróshégyre kanyarokban felhuzódó államut egyik alkalmas pontján, az úgynevezett „Körültájon“ emlékoszlop áll. Gyásznak és kegyeletnek emléke, mely letekint a hegyoromról, a Feketeügynek síkjára, míg a hegység felől, mély völgyek fölött, a határhegységnek fenyves bérczei meredeznek háttérképen. Az emlékoszlop lábánál az út kanyarulatában fiatal fenyő és tölgy-ültetvényből egy kis kerek park terül el. Ezredéves multunk nagyszerű ünneplése alkalmával országsszerte emlékfákat ültettek, az örömteljes emlékezet fáit. Mikor pedig a balsors megfosztotta nemzetünket őrangyalától: Erzsébet királyné szívét orgyilkos töre járta át, Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter felhívást intézett az országhoz, hogy az általános gyász-nak Erzsébet emlék-fák ültetésével adjon kifejezést. Így származott az emlékfák ültetése, a magyaros helyen: az Erzsébet-liget. A sepsi-szentgyörgyi kir. államépítészeti hivatal javaslatára pedig Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy az Erzsébet-liget fölött egy nagyobb emlékoszlop emeltessék, a mikor a szükséges anyagot az említett hivatal lassanként és esékely költséggel beszerelte. Viharral daczoló tölgy, örökzöld fenyő és kőből való emlékoszlop hirdeti a mult év óta az Ő, Erzsébet királyné emlékezetét s igazzá lett, hogy kalaplevéve tekint fel az utas a dicsőült királyné emlékoszlopára az ország legkeletibb hegységében is. Darányi miniszter szándéka megvalósult itt: „A kinek bölcsője ott ringott egy erdő koszorúztató bűbajos partján; a kinek kedélye annyiszor vidult fel erdeink zugó fái közt s a kinek sebzett lelke

oly édes enyhülést talált távol vidékek mythoszi ege alatt; magasba nyúló százados erdők mélyén, a ki a természet szépségeinek oly csodálója volt: annak emléket fák nagy sokasága hirdeti, annak tiszteletére, mint az ó-kor mesés világában szentelt berkek támadtak, hová áhitattal közeledik az utas; hol a fáradt vándor a nap heve ellen enyhét talál és nemes érzelmekre gerjed a lélek!

A magyaróshégy Erzsébet-emlékoszlop ojtózi kemény és viharálló homokkőből épült, tömör pyramis alakban, melyek szakaszonként különböző módon kidolgozott lapjait szomorúan bevágott tagozás szakítja meg és lecsapott csúcsát, vákuoson nyugvó korona díszíti. A kiálló feliratos, faragott falrétteg málnási andesit-trachitból való. Az oszlop magassága a talaj színe fölött hetedfél méternyi. Háttérbe fenyű-ültetvény fog telepített.

* * *

Tetejéről a vizválasztó hegygerinceznek az elhagyott térségre nyílik fenséges kiátás egyfelől, míg a tulsó oldalon az Ojtoz szorosa sötétlik hegységek között, a melyeknek gerinceze egyik a másika mögött tűnnek el. Egy régi csapásnak „Király-utja“ a neve s Mátyás királynak moldvai útját jelzi, a midőn István vajdát üldözve, sulyosan megsebesülve tért vissza az oknai vérfürdőből. Tizennégy kanyarulatot lefutva Ojtoztelepre érünk. Az egykoron virágzó telep nagyrészen rommá lett a határállomásnak Sósmező határszéli községbe telepítése után.

A népek útja ma már pompás műttá változott, de forgalma nagyon leszállott, mióta a vasutak Tömös és Gyimes szorosok felé terelték a közlekedést. — A teleptől két kilométernyire, a Rakkottyás hegység lábánál emelkedő platon tűnnek az u'as elé a Rákóczyvár romjai. Hatalmas erődítmény volt

ez a maga idején, hosszasán építése után is. 1637 feliratos kő az egyetlen emlék, mely az építés ideje felvilágosít.

1637.

SZABÓ JAKAB DALNOKY

RTAM EZT EMLÉKEZETRE

..SZENT 3 NA Píán

A legújabb időkg a Rákóczyvár és környéke mindig erődítményül szolgált kibővítve, átalakítva redoutokkal, palissáddal, futó árkokkal, ágyuteleppel. Az 1856 évi keleti háború alkalmával nagyszabásu erődítménynek volt kiképezve. A szabadságharcban is itt helyezte el Bem apó ágyutelepét.

A várhegy lábánál vasszerkezetű hid, a „Rákóczyhid“ vezet át az Ojtoz patakon, legújabbán épült ez a fafelszerkezetű hid helyébe.

Alant, az út mellett az állami utkaparóházak vannak, a melyek előtt látható régi várfalnak még fenálló egy részlete. Ez a fal felnyult a szoros két oldalán mind a két oldalra, a legmeredekebb sziklákig, a melyek maguk is megmászhatatlanok. Az utátjárás kapunyíláson át történt kelet felől.

* * *

A modern korbéli építmények, az Ojtozpatakon épült hidak, a tömördelek támasztó és védőfalak képezik a szoros jövődöbeli emlékeit.

Ezen építmények között a legkiválóbbak közé tartozik a Kalaszló sorban levő Ojtozhid. Ugyanis a völgy ezen a helyen annyira szűk, hogy az állami közutat és az állandó, csakis támasztó falakkal védett nagyméretű hegylevágások árán lehetett elhelyezni. A párhuzamos övekkel bíró vasszerkezetű hid alatt tombolva ömlik át az Ojtoz vize, mely áradáskor menydörgéshez hasonló lármával so-

ember fölugrott a koesi lépcsőjére, bezúzta a koesi ablakát és kétszer rálőtt a walesi hercegre, de egyik lövése sem talált. A merénylő meg akart szökni, de egy vasuti hivatalnok utána iramodott és elfogta. A pályaudvaron, a mely tele volt emberekkel, óriás mozgás támadt. A herceg kihajolt az ablakon és intett az állomásfőnököknek, a ki kétségbeesve rohant hozzá s a kit azonnal megnyugtattott, hogy semmi baja sem lett. A tömeg szimpatikusan üdvözölte a herceget, a kit ez a szíves tüntetés nagyon megalakított és folytonosan hálásan integetett a fejével. Azután mosolyogva kérdezte az állomásfőnököt, vajjon letartóztatták-e a merénylőt. Az állomásfőnök megnyugtatta a herceget és azt felelte neki, hogy a merénylőt nyomban a merénylet után letartóztatták. A nagy lármától, a mely a merénylet hírére a pályaudvaron támadt, a walesi hercegné is annyira megijedt, hogy abbahagyta az ebédet és az udvarhölgyével együtt a perronra sietett. Itt megtudta, milyen veszedelemben forgott a férje és az izgatottságtól magánkívül a szalonkocsiba rohant, a hol aztán meggyőződött, hogy férjének semmi baja sem lett. A hercegi pár este hatodfél órakor egyéb incidens nélkül folytatta útját. A walesi herceg kívánságára semmiféle biztonsági intézkedést sem tettek a pályaudvaron. A belga kormány kimerítő táviratot küldött a merényletről Londonba és őszinte sajnálatát fejezte ki, hogy a merényletet belga földön követték el.

— A magyar országgyűlés bevégezte a folyó évi költségvetést a megkezdette husvétii szünetét, mely április 24-ig fog tartani. Április 25-én a parlament ismét összeül s ekkor berekesztik ezt az ülésszakot és 26-án megnyitják az új ülésszakot.

Színház.

Nagy Pista jutalomjátékául e hó 4-én, szerdán Szigligetinek a „Szökött katona” című eredetienekes színműve adatott. Ugy a kitűnő darab, mint a jutalmazandó odaadó törekvése sem volt képes ez előadásra közönséget vonzani. A darab máskülönbben erkölcsileg jól sikerült. Itt a fő szerepet Nagy Pista (Gergely, Kovács) adta jó alakítással. Kedves volt Szabolcsi József (Julesa) szerepében. Kiemelkedő Dunai (Pista, Kovács) inas, kinek a már megszokott komikumával ezúttal is találkozunk. Mig Keresztesi Amália (grófnő), Fekete Béla (Lajos, szabó), Szabolcsiné (Korpádiné), Csete Lajos (ezredes), Szabolcsi (gróf) mind odaadóan játszva, oldották meg feladataikat.

Idősebb a medrében levő, gömbölyűre koptatott köveket.

* * *

Mindjárt az említett hidon túl, a balparton meglepően szép tájkép tárul az utas elé. Alig van eset arra, hogy az utazó ezen a helyen meg ne állítsa kocsiját és az utpálya szélén levő védőkorlátra dőlve át ne engedje magát a szemlélődésnek, édes gondtalanságba merültem gyögyörködve a pompás látványban. Maga a természet által, saját dicsőítésére alkotott emlékmű van előtte: a Kalaszlópatak vízezése, a mint a magas, fantasztikus alaku sziklafalba mélyesztett lépcsőről, több fokozatban ontja le hófehér habbá zuzott vizét az ojtó medrébe, melyet leszakadt és oda sorolt sziklatömbök, romlásfa halmozok borítanak, néhol eltüntetve réseik között a folyóvizet. Az utféntartás különös gondot fordít a szépséges részletre azzal is, hogy a patakmedernek mélyebb bevágódását és ebből származóan a zuhatag súlyedését megakadályozni törekszik. A víz által simára csiszolt medencék kínálva-kínálják az üdítő fürdőt nyárnak gyakran rekkenő melegén, e verőfényes szorosban.

* * *

Gyilkos nevet visel a szorosnak egyik alantabb és része. Szintén többrendbeli hadi pozícióként szolgált az itt lévő plató. Az utolsó török háború alkalmával (1788). az árutakon bevezetett törökök itt gyilkolták le a székely őrséget. Szomorú emlékek fűződnek e helyhez, a honnan az utolsó Ojtozhid, a Gyilkos-hid vezet át Sósmező határszéli község területére. Pedig a székelyek derekason ellent állottak a töröknek. A határszéltől mintegy tizenkét kilométer távolságban, a moldvai Gorzafalva

Csütörtökön újból egy jutalomjáték adatott, melyen hogy közönség zsufolásig volt, Dunaynak, mint majom királynak tulajdonítható, ki eltalálva a közönség izlését „A majom és vőlegény” című bohózatot választotta ki jutalomjátékául. Ezen előadáson még a kakas ülő sem volt képes a maga közönségét kebelébe fogadni s így az olyan nagyszámban képviselt honvédelmes bakák és dézsatündéreknek egy jókora része onnan leszorulva, kénytelen volt a földszintnek is egy bizonyos részét elfoglalni. A többi helyek is mind zsufolásig voltak megtelve, volt is aztán nevetés, midőn a nap hőse Dunay, mint majom megjelent s hü markirozásával utánózta a majom szokásait s alakította néma szerepét, miért sokszor zajos tapsokat kapott. Ugy szintén Csete Lajos (Flachkopf, Mondkalb iskolatársa) ki szintén majom kosztümben jelent meg s ért el nagy sikert. A darabnak többi szereplői: Fekete Béla, Szabolcsi, Szabolcsi József, Kaeskovits, Dunayné, Besenyi, Csongrádi mind ügyesen játszottak. Pénteken nem volt előadás s a következő szombaton volt, melyről jövő számunkban hozunk tudósítást.

Ujdonságok.

— Időjárásunk egy kissé megnyihült, de ha egyes szép napok vannak is, az általános hőmérséklet a normálison alul van. A magasabb pontokon levő sok hó a légkört folytonosan hidegen tartja s egy kevés északi légáramlat elég arra, hogy éjjeli fagyokat idézzon elő. A vegetáció megindult, de igen lassan halad előre.

— Népmozgalmi statisztika. A kézdivásárhelyi anyakönyvi kerületben múlt hó folyamán 12 gyermek született 18 egyén halt meg és egy házasság sem kötött. Az elmúlt egy negyed évben 43 születés, 48 halál és 7 házasság vezetett be anyakönyveinkbe.

— Új vásárrend. Múlt számunkban említettük, hogy a kormány jóváhagyta vásárrendtartásunkat, mely szerint meg van állapítva, hogy a napi és heti vásárok kezdete mely órában van megállapítva. Ezen közleményünkbe egy sajtóhiba csuszott be, mert ugyanis a nyári hónapokban a vásár nem reggel 7, hanem 6 órakor kezdődik s csak a téli hónapokban van 7 órában megállapítva. Ezen hivatalosan megállapított idő előtt senkinek sem eladni, sem vásárolni nem szabad s ha valaki ezen tilalmat áthágja, 40 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújta a rendőrség. Ezen intézkedés nyilvánvaló célja, mint már említettük, az hogy az élelmi szerek üzletszerű eladásával foglalkozó kofák el legyenek zárva attól, hogy kora hajnalban minden élelmi szert felszedjenek s aztán dupla árban adják el azoknak, kik később mennek ki a vásárra

előtt, 1882-ben még láttam ezen időszakból származó emlékkövet az ut mellett felállítva, a következő felirattal:

†

I. H. S.

Ao. 1788. A SZÉKELY KATONÁK
TONEK MOLDOVARA
A POGÁNY TÖRÖKRE.

Néhány év múltán, mikor az oláhországi utnak kiépítéséhez, a melyet Szebasztopol ostroma alkalmával az osztrák figyelő hadtest épített volt ideiglenesen 1856-ban, — az oláh kormány hozzákezdett, ezt az emlékkövet szétrepesztve találtam. Sajnálatomra nem őrizhettem meg belőle még egyetlen betűs darabot sem.

* * *

Nem tartottam egészen érdektelennek az ojtó szoros emlékeit, talán ismétlések árán is röviden felsorolni. Az „Erdély” egyik hivatásos kötelességét teljesíti, ha a multak emlékeinek megőrzéséhez hozzájárulhat, erre nézve pedig első feladat maguknak az emlékeknek megismerése. Aztán a Székelyföld eme kiválóan szép határszéli szorosa a turistaság figyelmének ráirányítása már magában is elért célnak tekinthető.

Ha a vármegyék nem gondoskodnak is turista szállásokról, a szegény utmesterek és utkaparóknak van egy-egy szobájuk, a hol sok vándor szívesen látott.

Kevés igénytel indulva utnak, sok szép emléket megismerhetünk, sőt sokat fel is fedezhetünk. Mert Kolumbusok számára van még felfedezetlen föld elég — itthon.

„Erdély.”

— Zavargás Bükszádon. A gyakran emlegetett Bükszad ismét beszéltet magáról. A gróf Miksa-féle üveggyárral létesített telepből származott községben a napokban végrehajtási eljárás volt kitűzve. A bírósági végrehajtó Császár Lajos ki is szállt, hogy hivatalos eljárását végezze. Keresztes Jánosnál kellett volna a lefoglalt állatokat kihajtani az istállóból. Am ekkor az udvaron és utczán nagy tömeg gyűlt össze, mely éktelen kiabálással fogadta a végrehajtót és a községi előjáróságot. Az istálló előtt pedig Keresztes Lázár foglalt állást fejével a kezében, levágással fenyegetve mindenkit, a ki az istállóhoz mer közeledni. A két esendő és az eljáró bizottság hiába figyelmeztette Keresztest és a tömeget, hogy a hatósággal szemben gyakorolt ellentállása minő következményekkel jár. Éktelen lármában biztatták Keresztest, hogy ne hagyja magát s midőn Keresztes János is hazaérkezett ő is ellentállott a végrehajtónak. A tömeg egyre szaporodván, a esendőök kijentették, hogy erejük elégtelen ekkorra sokasággal szemben s így az eljárást be kellett szüntetni. Asszonyok gyermekek vitása közben távozott a végrehajtó. Az esetről dr. Bodor Tivadar ügyvéd útján a járási főszolbírót értesítették, husz esendőrt rendelt hely-Bükszádra s ma reggel (április 6.) személyesen a színeire utazott, hogy a törvényes rendelt helyre állítsa. Keresztes Lázárt a esendőrség letartóztatta s a sepsi-szent-györgyi kir. járásbíróshoz kísérte be.

Közigazdaság.

Javítsunk szarvasmarha állományunkat.

A ország vitális közigazdasági érdeke, hogy az ország szarvasmarha állománya számbelileg is minél inkább szaporodjon, minőségileg is mennél inkább javuljon. Mezőgazdaságunknak nemcsak azért legjövendőmezőbb ága a szarvasmarha tenyésztése, mert az ország husszükségetének fedezése után, a külföldről is jelentékeny mennyiségű pénz folyik be a kivitt szarvasmarhákért, de azért is mert a szarvasmarha termeli a legnagyobb tömegű s legjobb minőségű trágyát s így mennél nagyobb és mennél jobb az ország szarvasmarha állománya, annál jobb termőerőben tarthatók a szántó földek is.

Nem szenved kétséget, hogy az ország szarvasmarha állománya utóbbi időben nemcsak számban, de minőségileg is jelentékenyen javult. Mégis távol áll még a nyugati országok, nevezetesen Anglia, Belgium, Hollandia, sőt Németország szarvasmarha állománya megettől; sem mennyiségileg, sem hasznahajtás tekintetében azokkal fel nem veheti a versenyt, azért leginkább, mert nálunk egyes jobb gazdaságoktól eltekintve nem részesítik a szarvasmarha állományt olyan takarmányozásban, amilyen takarmányozásra annak okvetlenül szüksége volna, hogy erőteljes hasznathajtó állattá fejlődhesse.

Igaz ugyan, hogy a tenyészanyag megválasztása körül sem járnak el mindenkor kellő szakértelemmel s hogy különösen kevés és silány minőségű bikát tartunk, mindez azonban távolról sem olyan káros befolyás, azon takarmányozású módnál, melyben az ország szarvasmarha állománya csaknem mindenütt részesül. Szalma és hasonló anyagokkal való teleltetés mellett először is törpe marad az állat, mert ezek a takarmányok nem tartalmazznak annyi tápláló anyagot, amennyire az állatnak mulhatlanul szüksége van, hogy testét gyorsan nagygyá növesse. Ilyen takarmányozás mellett a tehén kevés tejet ad, az ökrök nem bír el nagy terhet, s így nem is hajt olyan hasznat, mint amint hajtana jobb, megfelelőbb takarmányozás mellett. Az állattenyésztés igazán hasznathajtó csak akkor lehet, ha az állatok megfelelő takarmányozásban részesül, nagyobb munka, illetve teteményképességet fejtenek ki, nagyobb, erőteljesebb fejlődnek, s így nagyobb értéket is képviselnek.

Sajnos, sokkal több rét imár lett feltörve, felszántva, semhogy a meglevő az ország szarvasmarha állományát eltartaná; ez azonban magában véve még nem baj, mert a hiányt könnyen lehet mesterséges takarmányfélékkel pótolni, luczernával, zabos búkkönynyel, répával stb. pótolni, annyival is inkább, mert ezek a takarmány-félék rendszeren nagyobb takarmányfélék természetesen nem terjed oly mértékben, a miként az kívánatos volna onnan van, mert a magyar gazda csak olyan növényeket szeret termeszteni, a melyet a piacon azonnal értékesíthet, nem szívesen ad olyannak is földet, melyből csak közvetve lát hasznat, s a melynek hasznosságát nem is minden gazda látja be. A lóherén kívül különösen a répa termelését kellene mindenütt felkarolni, mint a legjobb minőségű takarmányokat s a mennyiben nem áll nagyobb terület ezen célra az eddiginél rendelkezésre, legalább a talaj gondosabb előkészítésével a műtrágyák használatával kell a talaj termékenységet fokozni. Köztudomású dolog, hogy a gipsz vagy még inkább a superfoszfátgipsz mily hathatósan fokozza a luczerna és a lóheré-félék termését, s hogy mily óriási termést ad a répa, ha a vetés előtt 1½ métermázsa superfoszfátot kap a talaj, kikelés után pedig 60—80 kg. káli-salétromot kap holdanként.

HIRDETÉSEK.

20% engedményt kap mindenki.

GUMMI

és halhólyag, az egyedüli legbiztosabb, legmegbízhatóbb és teljesen ártalmatlan, gyorsan és könnyen alkalmazható **óvszer** férfiak és nők részére. Ára tucatzatonként **eredeti párisi minőségben** frt 1.—, 2.—, 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.— és frt 8.—. **Bouts americ.** tucatzárja frt 3.—, 4.— és frt 5.—. **Női óvszerek**: **Hasse** tanár-féle frt 3.—, **Earlet-féle** frt 3.—, **Menisga** tanár-féle frt 2.50, **dr. Earlet-féle** is használható. Ezen női óvszerek százszor is használhatók.

Hölgy szivacsok, valódi párisi, tucatzatonként frt 2.—, 3.—, 4.—, 5.— és frt 6.—.

Diana öv havi kötő nőknek, legjobb a világon, darabja frt 2.50.

Kimerítő árjegyzék zárt borítékban ingyen és bérmentve. Megrendeléseket pontosan és diszkréten eszközöl utánvét mellett vagy a pénz előleges beküldése után.

J. R. E. I. F.
Bécs Brandstätte 3.
1881-ben alapított hírneves higiéniai specialista cég.

20% engedményt kap mindenki.

ki e hirdetésre hivatkozik!

asztali-, peccsenye-, csemege-bort, cognacot, kis üstös szilvóriumot, valódi borseprőt, székely fenyőpálinkát, eredeti tisztaságban, felelősség mellett, nagyban és kisinyben mérsékelt árban ajánlunk.

Árjegyzékeket kívánatra bérmentve küldünk.

Megrendelhető eredeti árakban Ifj. UGRON JÁNOS urnál Kovásznán, KÓNYA ANTAL urnál Nagy-Borosnyón, valamint közvetlenül a

Szekely Borkereskedés Részvény-Társaságnál Székely-Keresztúron.

Szám. 7046 - 900.

Hirdetmény.

A kereskedelemügyi magy. kir. Miniszter Ur Ő Nagyméltósága folyó évi márczius hó 16-án 10880. szám alatt kelt rendeletével a brassó-háromszéki h. é. vasut részvénytársaság kérelmére a Kézdi-Vásárhelytől-Bereczkig tervezett h. é. vasut vonalnak az alábbi sorokban látható sorrend szerint foganatosítandó közgazgatási bejárását elrendelvé, az eljárás megkezdésének időpontjául folyó évi április hó 19-ik napjának

d. e. 9 órája, összejöveteli helyül pedig Kézdi-Vásárhely város tanács-terme jelöltetett ki.

Miről az érdekeltek azzal értesítetnek, hogy a kitűzött időben és helyen a saját érdekükben annál is inkább megjelenjenek és kívánságait az eljáró bizottságának előterjesszék, mert későbbi felszólamlások figyelembe vétetni nem fognak.

Kelt Seps Szent-Györgyön 1900. márczius 30-án.

Szentiványi Miklós.
alispán.

(39 1.—3.)

10880—900. számhoz.

A kézdivásárhely—berezki helyiérdekű gőzmozdonyu vasut közgazgatási bejárásának sorrendje.

Tárgyalás ideje	Tárgyalás helye	Meghivandó	
		községek	törvényhatóság
1900. évi ápril hó 19. d. e. 9 óra	Kézdi-Vásárhely városházájának tanács-terme	Kézdi-Vásárhely, K.-Szt-Lélek, K.-Polyán, Bélafalva, Észtelnek, Oroszfalu, Csomortán	Háromszék vármegye
1900. évi ápr. hó 20. d. e. 9 óra	Bereczk községháza	Kézdi-Almás, Lemhény, Bereczk	Háromszék vármegye

Ny. Ifj. Janosó M.-nél K.-Vásárhelyt.

Csak ezzel a törvény-
sz. bej. védő-
jeggyel valódi.

LONDON,
Chief Office S.W.
48 Brixton Road.

Főraktárak:
Barmann,
Angol India.
Agen. Zágráb.

Algier.
Amsterdam,
H. Sanders,
Rokin 8.

Basel,
Szt. János gyógy-
tár, W. Kratz.

Belgrad,
Nikola A. Delini,
gyógytár Mihály

fejedelemhez,
Központi raktár
Szerbia részére.

Berlin, C.
Bologna,
Bruxelles,

Pharmacie Ch.
Delacoe & Co.
Budapest,

Török J.
Dr. Egger L. és J.
Cairo.

Cöln a. Rh.,
Noris.

Debrecen.
Eich, Luxemburg.

Schmidt P.,
gyógyász.

THIERRY A. mell- és gyomor-balzsamát

(a melyet az egészségügyi hatóság megvizsgált)

az egész világ kedveli és mindenütt keresik. Csak akkor valódi, ha az oldalt látható **zöld**, a törvény-széknél bejegyzett „apáca”-védőjeggyel van ellátva. Főtülmulhatatlan szer minden **mell-, tüdő-, máj-, gyomorbetegség ellen stb. külsőleg is ki-tűnően hat és sebet gyógyít.**

Egy próbátüveg bérmentesen 1 korona 40 fillér. Széjjelküldés **csak** előzetes fizetés esetén.

Thierry A. centifoliakenőcsse

(csodakenőcsnek nevezik)

utolérhetetlen szívó erejű és gyógyítóhatású. Operációkat a legtöbb esetben fölöslegessé teszi. E kenőcs-csel egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott csont-szut, ujabban pedig egy 22 éves rákszerű bajt gyógyítottak meg. Antiszeptikus és gyógyítóhatású mindenféle seb gyógyulásánál.

Próbátüveg bérmentve 1 kor. 80 fill. Csak előzetes fizetés esetén küldjük meg.

**Óvakodjanak utánzatoktól és kerüljek az értékle-
len, ugynevezett házi kenőcsöket s más effeleket.**

Cim: A. Thierry, gyógyszerár és gyár a Védőangyalhoz,
Pregrada Pragerhof felé, a Déli vasut mentén.

Prospektus ingyen és bérmentve

E szerek sohasem romlanak meg és jó azokat használatra készen a házban tartani. Az összes művelt államokban bejegyzett védőjegyeimnek utánzatát a törvény üldözi.

Issigeac,
Dordogne, Kopen-
hága,

fabriken farma.
Milánó,
A. Bertoloni.

Malmo, Sevrige,
Apot. Lejonet.

Nantes,
Pharmacie
C. Fredet,

Nápoly, Palermo.
Páris,
Pharmacie

francoise, 1 & 3,
Place de la Repu-
blique, Phar-

macie Daprey, 11,
Rue des francs
Bourgeois.

Prága.
Róma,
Corso, Agenzia

del Policlinico.
Roubaix,
Pharmacie

F. Gerrath.
Sarajewo.
Szeged.

Temesvár.
Triest, Venecia.
Vienne, Zürich.

Csak ezzel a tör-
vény-
sz. bejegy-
zett védőjeggyel
valódi.

57474
(36. 2—52)

Csak ezzel a tör-
vény-
sz. bejegy-
zett védőjeggyel
valódi.

Csak ezzel a tör-
vény-
sz. bejegy-
zett védőjeggyel
valódi.

Csak ezzel a tör-
vény-
sz. bejegy-
zett védőjeggyel
valódi.

Csak ezzel a tör-
vény-
sz. bejegy-
zett védőjeggyel
valódi.

Csak ezzel a tör-
vény-
sz. bejegy-
zett védőjeggyel
valódi.

Csak ezzel a tör-
vény-
sz. bejegy-
zett védőjeggyel
valódi.

Csak ezzel a tör-
vény-
sz. bejegy-
zett védőjeggyel
valódi.

Csak ezzel a tör-
vény-
sz. bejegy-
zett védőjeggyel
valódi.

Csak ezzel a tör-
vény-
sz. bejegy-
zett védőjeggyel
valódi.

Csak ezzel a tör-
vény-
sz. bejegy-
zett védőjeggyel
valódi.

Csak ezzel a tör-
vény-
sz. bejegy-
zett védőjeggyel
valódi.

Csak ezzel a tör-
vény-
sz. bejegy-
zett védőjeggyel
valódi.

Csak ezzel a tör-
vény-
sz. bejegy-
zett védőjeggyel
valódi.

Csak ezzel a tör-
vény-
sz. bejegy-
zett védőjeggyel
valódi.

Csak ezzel a tör-
vény-
sz. bejegy-
zett védőjeggyel
valódi.

Csak ezzel a tör-
vény-
sz. bejegy-
zett védőjeggyel
valódi.

Csak ezzel a tör-
vény-
sz. bejegy-
zett védőjeggyel
valódi.

Csak ezzel a tör-
vény-
sz. bejegy-
zett védőjeggyel
valódi.

Csak ezzel a tör-
vény-
sz. bejegy-
zett védőjeggyel
valódi.

Csak ezzel a tör-
vény-
sz. bejegy-
zett védőjeggyel
valódi.

Csak ezzel a tör-
vény-
sz. bejegy-
zett védőjeggyel
valódi.

Csak ezzel a tör-
vény-
sz. bejegy-
zett védőjeggyel
valódi.

Csak ezzel a tör-
vény-
sz. bejegy-
zett védőjeggyel
valódi.

Csak ezzel a tör-
vény-
sz. bejegy-
zett védőjeggyel
valódi.

Csak ezzel a tör-
vény-
sz. bejegy-
zett védőjeggyel
valódi.

Csak ezzel a tör-
vény-
sz. bejegy-
zett védőjeggyel
valódi.

Csak ezzel a tör-
vény-
sz. bejegy-
zett védőjeggyel
valódi.

Csak ezzel a tör-
vény-
sz. bejegy-
zett védőjeggyel
valódi.

Csak ezzel a tör-
vény-
sz. bejegy-
zett védőjeggyel
valódi.